

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

10. De infidelibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Bonac. aliique innumeri relati à Barbosa *secunda parte de potestate Episcopi, allegazione 40, n. 24. & in Concil. Trid. v. in hæresis crimine*, quibus adde Castro Pal. l. c. §. 1. n. 2. tamen etiam probabile, & tutum est, posse in foro conscientie suos subditos absolvere ab externa occultata, sive per se, sive per alium, cui occurrente casu committat suas vices Episcopus, non verò per Vicarium, seu alium ad hanc absolutionem indifferenter deputatum. Ita Banez, Navarr. Hentiq. Arag. quos refert. Barbosa l. c. num. 11. quibus adde Fag. *secundo Ecclesia precepto, lib. 8. cap. 8. à num. 20.* qui ait fundamenta negantium esse parum firma. Adde & Granadum apud Dian. p. 4. *tr. 4. resolutio. 239.* imò ipse Suar. & Cast. Pal. l. c. statentur hanc esse probabilem. Ratio est, quia hac potestate Episcopi potiuntur ex dicto Tridentino, probabilissimumque est eam non revocari à Bulla Cœne. Durum enim Patribus Concilii visum fuit, ut pro occulto relicto extra Dicesim esse remedium exquirendum. A Bulla autem Cœne solum revocatur facultas absolventium prætextu privilegij, ut ex verbis Bullæ patet: at Episcopi esto absolvere non possint ob privilegia à Summo Pontifice concessa, certo absolventes ex autoritate à Christo Domino illis data (posito quod sint Episcopi) neque à Pontifice impedita. Rursus illud (prætextu) dicit colorem quæsitum, non verum. Ut explicat Budæus in l. ff. de offi. io. præsidis, l. sub prætextu, C. de transact. seu dicit speciem veri, non veritatem. At Episcopi absolvent non colore quæsitum, vel sub aliquo velamine, sed five autoritate jam dicta à Christo concessa, sive etiam à veris privilegiis concessis à Pontifice, & præsertim à Tridentino. Denique potestas Episcopi est certa, revocatio dubia: pravalet ergo potestas.

Quod potest Episcopus, potest & Capitulum, Sede vacante; ita Sanch. Henríquez, Arag. Rodríguez, Suarez citati Merolla t. 2. *diff. 4. c. 6. n. 103.* contra Bonac. Fill. Castro Pal. eundem Suarez in alio loco citato ab eodem Merolla n. 132. id est, quando casus occurrerit: poterit Capitulum alicui Sacerdoti committere absolutionem ab hæresi occulta; Verum deferenda erit hæresis Capitulo sine expressione personæ absolventis, ne scilicet hæresis coram tot de Capitulo expressa fiat publica, & absolvi deinceps nequeat, quo pacto occurritur potissima ratio, quam à dicta publicitate Castro Palauz t. 1. *tr. 4. diff. 4. p. 3. §. 1. n. 3.* ducit, qui nobis contrarius est.

Quid conferant privilegia Bullæ Cruciatæ, vel Libellæ, vel Regularium circa absolutionem ab hæresi, in propriis Tractatibus agitari solet.

§. IX. De Apostasia, & Schismate.

Pura Apostasia, quæ ut *suprà*, §. 1. n. 1. diximus, est totalis negatio fidei, ab hæresi, quæ negat aliquos articulos dumtaxat, differt secundum magis, & minus. Quare iisdem pœnis, si sit externa, subjaceat, quibus subjacet hæresis ita Sanch. lib. 2. in *Dec. c. 7. n. 4. n. 16.* Nam propterea omnia huc pertinentia, ex supradictis doctæ, petenda sunt: Dixi (pura) nam, si ultra fidei negationem, amplectatur quis aliam sectam, v. g. Paganismum, Iudaismum, &c. certum est tunc superaddi & novam speciem.

2. Illud hujus est loci, An purus Apostata qui sine dubio gravius delinquit, quam Hæreticus, ratione ejus gravitatis debeat explicitè Confessione suam apostasiam, & hic suam hæresim patefacere. Dico certum esse hos non posse fateri sed aliquos articulos negasse, cum negaverint omnes, vel omnes negasse, cum solum aliquos negaverint, quia sic cum mendacio confiterentur peccatum, quod non commiserunt, ut in simili dictum à nobis est in nostro opusculo de exped. Confess. lib. 1. c. 1. §. 9. n. 61. Posse autem in genere dicere se negasse fidem, seu articulos fidei, probabile est, quia, ut item diximus *ibidem*, §. 18. circumstantiæ liget aggravantes, si speciem non mutant, non sunt necessariò Confessione aperientiæ. Aliqua alia ad confessionem apostasie pertinentia, vide *ibid.* lib. 1. c. 2. §. 1.

3. Purus Schismaticus is est, qui, cum credat omnes articulos Fidei, retrahit se ab obedientia Summi Pontificis, ut est Christi Vicarius, seu, ita se gerit, ac si ipsi subiectus non esset, consummatur enim schisma ipso opere externo, licet nullus error adsit in intellectu. Ita Sanch. lib. 2. in *Dec. cap. 36.* adique Si ergo Schismaticus ultra divisionem à capite, scilicet à Summo Pontifice, addit aliquam hæresim, qualis est, si ideo à Pontifice deficit; quia asserit, creditque Pontificem caput Ecclesiæ non esse, jam non est purus Schismaticus; nam etiam est hæreticus, pœnasque hæretici omnes incurrit. Sed si sit purus Schismaticus, certè præter gravissimum peccatum, quod committit, est etiam ex vi Bullæ Cœne ipso facto excommunicatus: sit item inhabilis ad beneficia Ecclesiastica obtinenda, & omnem insuper iurisdictionem, si quam habuerat, amittit. Ita Sanchez *ibid.* & Azor. *part. 1. lib. 8. c. 20.* Ex vi tamen puri Schismatis, nec contrahitur irregularitas, nec privatio beneficiorum jure obtentorum, quia id in jure nequaquam habetur, ita Sanch. *ibid.* p. 20. contra Azor. *ibid.* cit. nisi forte dicas, Schismaticum notorium præsumitur esse irregularitate generalis infamiae, quæ oritur ex quovis crimine notorio, quod de num. est pena dispositionis, quale est sine dubio schisma, quæ tamen irregularitas cessat, ablata infamia per contrariam penitentiam; Ita idem num. 20. contra eundem *quest. 8.*

4. Per hæc adverte eos, qui à schismaticis scienter, & spontè ordines, vel beneficia suscipiunt, esse ipso jure suspensos ab usu, & functione ordinis, & à beneficiis, sic imperatis, de qua re lege Sanch. n. 20. in medio, aliisque citatos.

§. X. De Infidelibus.

1. Infidèles hic intelligimus, vel Paganum, vel Hæbreum; vel Saracenum; hi enim omnes de Christo Fidem veram non habent. Et Paganus quidem, seu Gentilis est, qui Idola colit, dictus propterea item Idololatra.

Saracenus est, qui Mahumeti imbutus veneno, ejus sectam colit; idcirco appellatur etiam Mahumetanus, quales sunt Turcæ, Maugri, Arabes, &c.

Hæbreus, seu Iudæus est, qui credit veteri Testamento, novum verò, & consequenter Christum Testamentum novo promulgatum reprobatur, Adde Aethiopes, qui nullam Religionem, & ne Deum quidem ipsum esse cognoscit, sed id est scelus particularis hominis, & non nationis, aut populi, cum nulla quamvis fera natio, vel populus compertus sit, qui numen aliquod non coleret, & ex alia parte nihil de Atheo hic asserere potest occurrat.

Inter de singulis aliqua dicamus, dummodo advertas multa ex dicendis esse omnibus communia, quamvis propter occurrentem docendi opportunitatem de aliquo in particulari declarantur.

Pagani.

2. Certum est Paganos, sive Christiano Principi subiectos, sive non subiectos, non posse cogi ad Fidem, posse autem muneribus allici. Ita S. Thom. 2. 2. q. 10. art. 8. & communiter: probaturque e. Sicut Iudæi, de Iudæis, & Sar. lege Azor. p. 1. lib. 8. cap. 24. à *quest. 2.* & Cast. Pal. t. 1. *tr. 4. d. 2. p. 6.* Ratio est, quia Christi Fides voluntarie suscipienda est, secus magnum periculum esset fictionis & sacrilegij in suscipientem illam coactè, cui tamen libertati munus propositum non nocet.

Hinc non potest Bellum suscipi contra infideles, eo solum titulo, quod fidem respuant, nec id posset ipse Summus Pontifex demandare. Contra verò mulier Christiana potest contrahere cum Pagano ea conditione, ut is ante celebratas nuptias, fiat Christianus: potest Rex liberare populum à tributo, si is Fidem recipiat, potest Iudex capite plectendum liberare à morte, si is vitale Baptismi

famulari Iudeis: nam additur, & *Saracenis. cap. Iudeis, 2^a de Iudeis*: Secunda est, præponere Iudeum publicis officiis; nam additur *vel Pagani, c. cum sit, c. ex speciali, de Iudeis*, quibus adde illa generaliter prohibita, "portare nimirum lignamina, vel victualia, vel arma, &c. ad Christiani nominis inimicos, matrimonia cum infidelibus inire, &c. in *Bulla Carne Domini*."

8. Sed, contra dictas prohibitiones ire, esse morale: Dico contra has duas postremas esse morale, quia delatio lignaminum sub excommunicatione lata sententia Pontifici reservata cavetur in *d. Bulla Coena*: & matrimonium contrahere cum infidelis, non est solum illicitum, sed invalidum ex disparitate cultus, quod est impedimentum dirimens: lege fuisse Sanch. *lib. 7. de matr. a d. 71*. At cum in cæteris non sit universum fulminata excommunicationis, & in aliquibus sit solum ferenda, non facile possumus, ut diximus in *nostro opuscle. de exp. sacrif. lib. 3. cap. 1. §. 8.* ex ipsa poena gravitatem culpæ colligere. Castro Palau loc. cit. *num. 17.* docet solum esse mortale delinquere in sex postremis casibus adductis *num. 6.* quia in illis, tum ex parte materiae, actiones prohibita sunt graves. Sæpe *num. 1. de Indau. num. 1.* & Arragonius *2. 2. quæst. 10. art. 9.* putant nunquam esse mortale, nisi ea sit familiaritas, ut suboritur periculum subversionis; adde, vel nisi communicatio per illas actiones exhibita fiat ad favendum falsis ritibus. Ratio autem esse potest, quia, præcisè hoc periculo, vel est res non magni momenti, qualis censetur civilis communicatio in humanis etiam cum excommunicato vitando, vel certe, cessante eo periculo, cum cesset finis saltem præcipuus prohibitionis, videtur cessare & prohibitis, juxta *suprà dicta §. 7. num. 38.* Vtraque sententia sua probabilitate non caret.

9. Præter famulatum, officia publica, & delationem armorum, quæ modò num. 7. insinuavimus, & alia quæ universè in superioribus de Paganis dicta sunt unum duntaxat, de quo olim interrogatus suum, hic explicandum occurrit.

10. Erat Turca Mefanæ ita suæ ſuperſtitionis non bibendi vinum tenax, ut illud, propinante Domino, omnino reſpuerit, reſtans vinum ebibere eſſe adverſus ſuam legem; atque adeo grave peccatum contra Deum. Quæſivit Dominus, an vinum ipſe nihilominus propinare licet poſſet, & ad illud ebibendum invitare? Reſpondi ex objecto certè peccatum non eſſe, vinum bibere, at nunc eſſe peccatum ex conſcienciâ erronea illius mæcipij? Nam ſicuti, ſi Chriſtianus putans eſſe mortale, vinum extra comestionem bibere in die jejunii, ſi bibat, peccat conſciencia erronea, quia conſciencia eſt proxima regula operationis in omnibus, ita in Turcâ, &c. Poterit igitur Dominus docere mæcipium de ſuo errore, quo à Turcâ depoſito jam licebit ei vinum propinare. At difficultas erat, quòd Turcæ doctenti Domino nulla ratione acquieſcebat, & interim vini ſuavitæ pellectu, bibere cum prædicta conſciencia erronea ſubinde non recuſabat. Hoc igitur eſt, quod quæritur, an ſcilicet poterit tunc Dominus ad bibendum excitare? Dixi non poſuiſſe, quia verè cooperatus eſſet cum alterius peccato, perinde ac ſi illi Chriſtiano, eo errore non depoſito, potum vini contra diem jejunii perſuaſiſſet. Scio quendam poſuiſſe hanc doctrinam nimis ſcrupuloſam, ſed certè immerito, cum non appareat, unde Dominus id ſine ulla cauſa præſtans poſſit à peccato cooperationis excuſari.

1. **Q**uamvis naturale præceptum sit, ut indoctus de fidei dogmatibus non disputet; esse enim periculum se fallendi; decipiendique simplices, si forte audirent; unde & peccatum mortale ex genere suo committeret.

6. Iure Ecclesiastico interdicitur communicatio Christianorum cum Iudeis, & speciatim quidem prohibetur undecim actiones, nimirum cum Iudeis habere, eorum azimis vesci, Iudeis Medicis uti, ab eisdem medicamentis accipere, cum ipsis simul se in balneo lavare, eos invitare, vel ad eorum convivium accedere, esse obstrictos, aut nurrices ipsorum, in eorum domibus iisdem famulari, iisdem legata in Testamentis relinquere, eorumdem esse mancipium, iisdem publica officia committere: ita toto titulo de Iudeis, & c. Nullus, cap. omnes, 28. q. 1. alique textu redducti à Cætro Pal. rom. 1. tr. 4. d. 2. p. 9. num. 6. & Sanc Bonac. Coninch. ibid.

7. Haec autem speciales prohibitiones solum sunt de
Iudeis, non vero generaliter de omnibus infidelibus:
quia textus de Iudeis dumtaxat loquitur: Ita Castro
Palibid. num. 8. contra Sanch. & Suarium *ibid. cit.* Duæ
nihilominus actiones ad alios extenduntur. Prima est